

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tuukka Viita

CE-MERKITYJEN RAKENNUSTUOT- TEIDEN KÄYTTÖOHJE

Tekniikka ja liikenne
2013

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Tuukka Viita
Opinnäytetyön nimi	CE-merkittyjen rakennustuotteiden käyttöohje
Vuosi	2013
Kieli	suomi
Sivumäärä	34 + 1 liite
Ohjaaja	Heikki Paananen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on laatia selkeä käyttöohje CE-merkityille rakennustuotteille. CE-merkintä muuttuu pakolliseksi 1.7.2013, jolloin suurin osa rakennustyömaalla käytetyistä rakennusmateriaaleista tulee olla CE-merkittyjä.

Opinnäytetyön tilaajana on Lujatalo Oy. Lujatalolle tehtävässä ohjekirjassa käsitellään toimintaa ja vastuiden jakautumista koskien CE-merkittyjä rakennustuotteita. Tavoitteena on saada aikaan ohje, joka huomioi CE-merkinnän pakollisuuden rakennustuotteen hankinnassa ja työmaalla käsittelyssä ja samalla myös ohjeistaa yhteistyöhön viranomaisten kanssa.

CE-merkinnällä valmistaja vakuuttaa, että tuote täyttää sille asetetut vaatimukset yhdenmukaisella tavalla. Tuotteen valmistaja vastaa kaikesta CE-merkinnän hakuprosessissa aina merkinnän kiinnittämiseen asti. Hakuprosessissa on kaksi erilaista menettelytapaa, harmonisoitu tuotestandardi (hEN) ja vapaaehtoinen eurooppalainen teknillinen arviointi (ETA).

CE-merkinnän avulla pyritään saamaan tuotteille vapaa liikkuvuus Euroopan sisämarkkina-alueella. Tutkimusmateriaalina työssä on käytetty rakennusteollisuus RT kirjaa CE-merkittyjen rakennustuotteiden oikea käyttö, Suomen standardisointiliiton SFS Ry:n SFS-käsikirja 133 ja muita internetjulkaisuja.

ABSTRACT

Author	Tuukka Viita
Title	Manual for CE Marked Construction Products
Year	2013
Language	Finnish
Pages	34 + 1 Appendix
Name of Supervisor	Heikki Paananen

The aim of this thesis is to create a clear manual for CE Marked construction products. The CE Marking becomes compulsory 1.7.2013 when most of the materials used on the construction site have to be CE Marked.

The commissioner of this thesis is Lujatalo Oy. The manual made for Lujatalo covers action and distribution of responsibilities related to the CE Marked construction products. The aim is to create a manual which takes the obligation of CE Marking into consideration at purchasing and handling construction products on construction site and also to guide to cooperation with authorities.

With the CE Marking the manufacturer ensures that the product fulfils and is in consistent with the requirements set. The manufacturer of the product is responsible for everything from CE Marking application process to the attachment of the mark. The application process has two different procedures: harmonized European product standards (hEN) and voluntary European Technical Approval (ETA).

With the help of CE Marking the aim is to achieve free movement for products in the single-market Europe. For the research material the Finnish building information group, CE Marked construction products correct usage, the Finnish Standards Association SFS Ry's SFS-manual 133 and other Internet based publications have been used.

Keywords	CE Marking, harmonized European product standards, European technical approval
----------	--

SANASTO

AoC-luokka	(Attestation of conformity) Vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettely. AoC-luokka nimitystä käytetään rakennustuotedirektiivissä.
AVPC-luokka	(Assesment and verification of constancy of performance) Suoritusason pysyvyyden arviointi- ja varmentamisjärjestelmä. Määrittää, missä määrin ilmoitettu laitos osallistuu tuotteen ominaisuuksien ja valmistuksen laadunvalvonnan varmentamiseen.
CE-merkki	(Ransk. Conformité Européene) Eurooppalainen vaatimustenmukaisuusmerkintä.
DoP	(Declaration of performance) Suoritusasoilmoitus.
EN-standardi	Eurooppalainen jäsenvaltioiden hyväksymä standardi.
EOTA	(European Organisation for Technical Approvals) Eurooppalainen hyväksyntä laitosten järjestö.
ETA	(European Technical Approvals) Eurooppalainen tekninen hyväksyntä.
ETAG	(European Technical Approvals Guideline) Eurooppalainen tekninen hyväksyntäohje.
Harmonisoitu tuotestandardi	(hEN) Eurooppalaisen standardisoimisjärjestön CEN:in laatima CE-merkintään johtava tuotestandardi.
Hyväksyntä laitos	Jäsenmaan nimeämä laitos, joka myöntää eurooppalaisia teknillisiä hyväksyntöjä (Suomessa VTT Expert Services Oy).
Ilmoitettu laitos	Ilmoitetut laitokset ovat valtuutettuja suorittamaan varmentamis-, tarkastus- tai testaus-tehtäviä, joita CE-merkintä edellyttää.

ZA-liite

Harmonisoiduntuotestandardin liite. Liitteessä kerrotaan kyseisen standardin harmonisoidut osat, jotka liittyvät CE-merkintään ja tekniset tiedot, jotka CE-merkinnässä tulee standardin mukaan esittää.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SANASTO

1	JOHDANTO.....	10
1.1	Lujatalo Oy	10
1.2	Työn sisältö	10
2	CE-MERKINTÄ.....	11
2.1	CE-merkin hakeminen (ETA).....	11
2.2	Hakemisprosessi	12
2.3	CE-merkinnän siirtymäajat	12
2.4	Rakennustuotedirektiivin asettamat vaatimukset.....	13
2.5	Harmonisoitu tuotestandardi (hEN).....	14
2.6	Suoritustasoilmoitus (DoP).....	15
2.7	Tuotteen valvonta ja vastuut	16
2.7.1	Markkinavalvonta Suomessa	16
2.7.2	Valmistajan ja maahantuojan vastuut.....	17
2.7.3	CE-merkin väärinkäyttö	17
2.8	AoC-luokat (AVPC-luokat).....	18
2.9	Rakennustuotteiden CE-merkintä	20
2.10	Poikkeukset rakennustuotteiden CE-merkinnässä	20
3	CE-MERKKI.....	21
3.1	CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteeseen.....	21
3.2	CE-merkitty tuote.....	23
4	VAPAAEHTOISET SERTIFIOINTI MENETELMÄT	24
4.1	VTT tuotesertifikaatti.....	24
4.2	FI-vaatimustenmukaisuusmerkki	25
5	CE-MERKITYJEN RAKENNUSTUOTTEIDEN VAIKUTUKSET	
	RAKENNUSHANKEEN ERI VAIHEISSA	27
5.1	Rakennussuunnittelu	27
5.2	Hankintasuunnittelu	29

5.3 Työmaavaihe.....	29
6 CASE LUJATALO OY.....	30
6.1 Lähtökohta työlle	30
6.2 Ohjekirjan sisältö ja rakenne.....	30
7 YHTEENVETO.....	32
LÄHTEET.....	33
LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Rakennustuotteiden siirtymäajat /4/	13
Kuvio 2. Rakennustuotteiden harmonisoidun tuotestandardin rakenne./8/	15
Kuvio 3. AoC-luokkien vaatimukset ja varmentajat. /6/	19
Kuvio 4. Suoritustason pysyvyyden arviointi ja varmentaminen./6/.....	19
Kuvio 5. CE-merkinnän graafinen esitys. /12/	21
Kuvio 6. Tunnusnumeron esittäminen CE-merkinnässä. /4, 22/	23
Kuvio 7. VTT-tuotesertifikaatti merkki. /17/	25
Kuvio 8. FI-vaatimustenmukaisuusmerkki. /19/	26

LIITELUETTELO**LIITE 1. CE-merkittyjen rakennustuotteiden käyttöohje**

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö tehdään Lujatalo Oy:lle. Työn tarkoituksena on saada aikaan selkeä ohje rakennustyömaille CE-merkittyjen rakennustuotteiden käytöstä. CE-merkinnästä tulee pakollinen 1.7.2013 alkaen.

1.1 Lujatalo Oy

Lujatalo Oy on osa Luja-yhtiöitä. Luja-yhtiöihin kuuluu Lujatalo Oy:n lisäksi betoniteollisuusyritys Lujabetoni Oy ja kuivatuoteyritys Fescon Oy. Lujabetonilla on kaksi tytäryhtiötä, ruotsalainen Lujabetong Ab ja venäläinen OOO Lujabeton. Luja on rakennusalalla toimiva kolmannen polven perheyrittäjä, joka on perustettu 16.11.1953. Luja-yhtiöiden liikevaihto on 434M€ ja Luja-yhtiöissä työskentelee 1600 ihmistä.

Lujatalo Oy on rakennusalalla toimiva valtakunnallinen rakentaja. Lujatalo palvelee uudis- ja korjausrakentamisen ja asuin- ja toimitilarakentamisen parissa. Lujatalon erikoisosaaminen on korjausrakentaminen.

1.2 Työn sisältö

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään CE-merkintää ja sen vaikutuksia rakennushankkeen eri vaiheissa. Lujatalolle tehtävässä työssä tavoitteena on saada aikaan selkeä ohje rakennustyömaille CE-merkinnästä.

Teoriaosuudessa käsitellään CE-merkintää ja vastuiden ja velvollisuuksien jakautumista rakennushankkeessa CE-merkinnän osalta. Teoriaosuudessa on selvitetty prosessi ja vaatimukset CE-merkinnän saamiseksi rakennustuotteelle. Työssä käsitellään myös CE-merkintää koskevat vaihtoehtoiset sertifiointimenetelmät, jotka tukevat CE-merkintää.

2 CE-MERKINTÄ

CE-merkintää käytetään Euroopassa sisämarkkinoilla. Merkintä kertoo, että tuotteen keskeiset ominaisuudet on tutkittu siihen sovellettavan harmonisoidun tuotestandardin mukaan. CE-merkin avulla ostaja tietää, että tuote on vertailukelpoinen muiden tuotteiden kanssa /2/. Valmistaja antaa vakuuden tuotteeseen kiinnittämällä CE-merkin. Tämä on merkinä, että tuote on kaikkien siihen sovellettavien yhteisöjen säännösten mukainen ja tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt on suoritettu. /4, 9/

CE-merkki on oltava kaikissa tuotteissa, jotka kuuluvat direktiivien soveltamisalan tuotteisiin, kun tuotteet ovat tarkoitettu käytettäväksi Euroopan sisämarkkinoilla. CE-merkinnän avulla tuotteille pyritään varmistamaan vapaa liikkuminen Euroopan talousalueella. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa CE-merkittyjen tuotteiden pääsemistä markkinoille tai tuotteiden käyttöönottoa. CE-merkintä tulee olla kaikissa uusissa tuotteissa riippumatta siitä, missä ne on valmistettu. Samalla myös Euroopan ulkopuolelta tuleviin käytettyihin tuotteisiin on haettava CE-merkintä. Mikäli jo olemassa olevaa tuotetta muutetaan merkittävästi, on tuotteelle haettava uudestaan CE-merkintä. Tuotteen valmistaja vastaa tuotteen olevan sille sovellettavan direktiivin vaatimusten mukainen ja samalla myös CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteeseen on valmistajan vastuulla. /4, 9-12/

2.1 CE-merkin hakeminen (ETA)

Eurooppalainen hyväksymislaitos järjestelmä (European Organisation for Technical Approvals EOTA) on järjestö, joka myöntää jäsenmailleen hyväksyntälaitosten kautta teknillisiä hyväksyntöjä tuotteille. EOTA myöntää tuotteelle Eurooppalaisen teknillisen hyväksynnän (European Technical Approval ETA). ETA on tarkoitettu niille tuotteille, joilla ei ole tai joille ei olla laatimassa harmonisoitua tuotestandardia. ETA on vapaaehtoinen ja sitä käytetään yleensä uusille ja innovatiivisille tuotteille. Teknillinen hyväksyntä annetaan asianmukaisesti hyväksytyyn Eurooppalaisen teknisen hyväksyntä ohjeen (European Technical Approval Guideline ETAG) mukaan. /7/

2.2 Hakemisprosessi

CE-merkintää haetaan ainoastaan niille tuoteryhmille, joilta se edellytetään. CE-merkinnän hakuprosessi kestää tavanomaisesti vuodesta kahteen. CE-merkinnän saa, kun tuote täyttää sovellettavan harmonisoidun tuotestandardin tai eurooppalaisen teknisen arvioinnin ETA:n asettamat vaatimukset. Vaatimuksiin kuuluu, että tuote täyttää valmistuksen, ominaisuuksien testaamisen ja laadunvarmistuksen asettamat vaatimukset. Suomessa EOTA:n valtuuttamana ja ympäristöministeriön sertifioimana laitoksena toimii VTT Expert services Oy, joka myöntää eurooppalaisen teknisen hyväksyntäohjeen (ETAG) perusteella eurooppalaisia teknillisiä hyväksyntöjä (ETA). CE-merkinnän saamiseen vaaditaan yleensä kolmas osapuoli, joka suorittaa tuotteelle vaadittavat testaukset ja tutkimukset. /5/ Alla mainitut laitokset ovat Ympäristöministeriön hyväksymiä ja komissiolle ilmoitettuja tuotteen teknisiä arviointilaitoksia (varmentamiselin, tarkastuslaitos tai testauslaboratorio)./6/

CE-merkintää vaativia testauksia ja laadunvarmistusta tekevät seuraavat laitokset:

- Suomen ympäristökeskus
- Contesta Oy
- DNV Certification Oy
- Inspecta sertifiointi Oy
- VTT Expert services Oy/2/

Laitokset tutkivat tuotteita tuoteryhmäkohtaisesti. Tuotteelle CE-merkinnän hankkimisesta aiheutuu kuluja, joista hakija eli valmistaja vastaa. Kuluja syntyy testauksista, asiakirjojen laatimisesta ja valmistusprosessin laadunvarmistamisesta. /5/

2.3 CE-merkinnän siirtymäajat

CE-merkinnän käyttöön siirrytään rakennusalalla tuoteryhmittäin. Siirtyminen edellyttää sitä, että tuoteryhmälle on valmistunut harmonisoitu tuotestandardi tai eurooppalainen tekninen hyväksyntä. Euroopan komissio on sopinut yleisistä siir-

tymäaikajärjestelyistä, että uuteen järjestelmään siirtyminen sujuisi ongelmitta.
/13/

Harmonisoidun tuotestandardin valmistuttua sitä seuraa yhdeksän kuukauden valmistelu-aika, jolloin standardi julkaistaan. CE-merkinnän käyttö onnistuu vasta siirtymäaikana, joka on yleensä vuoden mittainen. Siirtymäaikana voidaan myös käyttää kansallisia standardeja tuotteen kelpoisuuden osoittamiseen, mutta siirtymäajan jälkeen se ei enää onnistu /13/. Alla olevassa kuvassa (**Kuvio 1.**) on havainnollistettu CE-merkintää koskevien harmonisoitujen tuotestandardien siirtymäajat ja rinnakkaiskäyttö.

Kuvio 1. Rakennustuotteiden siirtymäajat /4/

2.4 Rakennustuotedirektiivin asettamat vaatimukset

Kansallista lainsäädäntöä ja määräyksiä ohjataan ja valvotaan rakennustuotedirektiivien avulla. Rakennustuotedirektiivillä (89/106/ETY) pyritään parantamaan CE-merkittyjen rakennustuotteiden kilpailukykyä Euroopan talousalueella. Rakennustuotedirektiivillä määritetään yleiset rakennustuotteita koskevat terveys- ja turvallisuusvaatimukset. Tuotteilta vaaditaan myös alla mainittujen vaatimusten pitkäaikaiskestävyyttä.

Rakennustuotteiden keskeisimmät vaatimukset ovat:

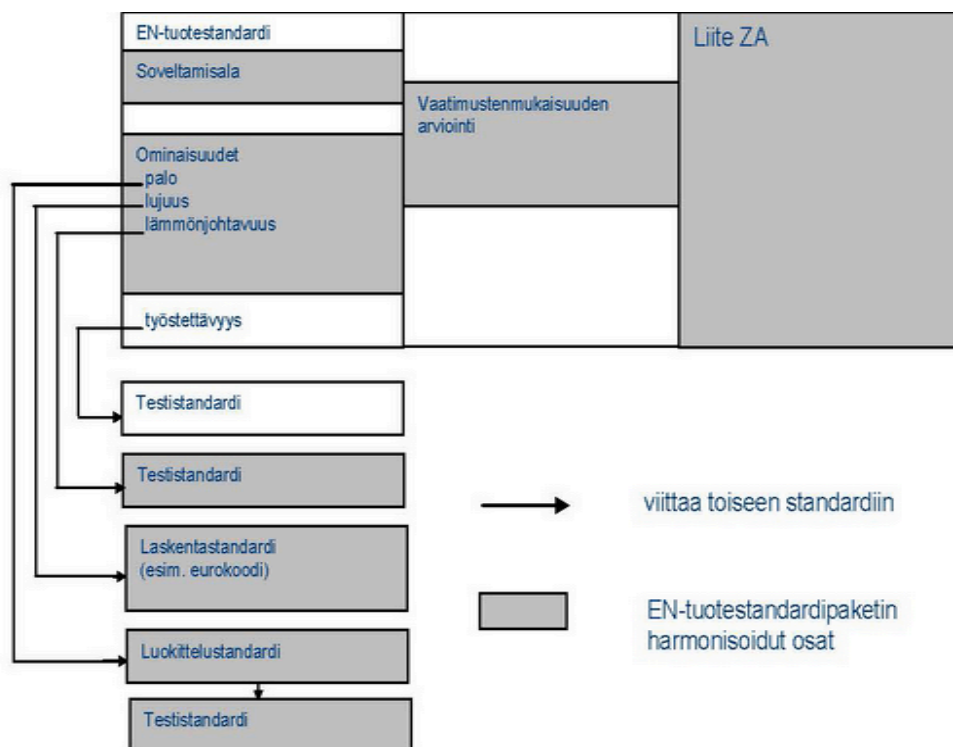
- mekaaninen lujuus ja vakavuus

- paloturvallisuus
- hygienia, terveys ja ympäristö
- käyttöturvallisuus
- meluntorjunta
- energiatalous ja lämmöneristys

Direktiiviin kuuluvia rakennustuotteita ovat kaikki ne tuotteet, joiden katsotaan olevan valmistettu käytettäväksi pysyvinä osina rakennuskohteessa. /4/

2.5 Harmonisoitu tuotestandardi (hEN)

Harmonisoitu standardi tarkoittaa sitä, että tuotteelle voidaan johtaa suoraan rakennusdirektiivissä esitetyn kuuden olennaisen vaatimuksen pohjalta CE-merkintä. Jos tuote täyttää harmonisoidun standardin asettamat ehdot, niin viranomaiset eivät voi asettaa kyseiselle tuotteelle lisävaatimuksia. Harmonisoitu tuotestandardi on osa eurooppalaisesta EN-standardista /4/. Alla olevassa kaaviossa (**Kuvio 2.**) on esitetty EN-tuotestandardin harmonisoitu osa ja vapaaehtoinen osa:

Kuvio 2. Rakennustuotteiden harmonisoidun tuotestandardin rakenne./8/

Valmistajan on täytettävä koko tuotestandardi, jotta tuote on EN-standardin mukainen. EN-tuotestandardissa oleva informatiivinen liite ZA määrittää tuotestandardin harmonisoidut osat ja CE-merkinnän edellytykset kyseessä olevalle tuotteelle, eli mitä teknisiä tietoja standardien mukaisissa tuotteissa pitää esittää CE-merkinnässä. Vapaaehtoisessa osassa olevat standardit eivät liity CE-merkintään. /4/

2.6 Suoritustasoilmoitus (DoP)

Suoritustasoilmoitus on osa CE-merkintää, siinä tuodaan esille tuotteelta vaaditut ominaisuudet. Suoritustasoilmoitus löytyy tuotteen valmistajan kotisivuilta. Tilaa- ja tai rakennusviranomainen voi pyytää suoritustasoilmoitusta kirjallisena tai sähköpostilla, jolloin tuotteen valmistajan on lähetettävä se. /20/

Suoritusasoilmoitus koostuu yhdeksästä kohdasta ja valmistajan allekirjoituksesta. Kohdat 1-8 ovat tuotteen yksilöintiä ja valmistajan tietoja varten. Kohta yhdeksän on kohta, jossa tuodaan esille tuotteen ilmoitetut suoritusastot. Suoritusastossa merkintä NPD tarkoittaa sitä, ettei tuotteesta ole mitattu kyseistä suoritusastoa. Suoritusasoilmoituksesta käytettiin aiemmin nimeä vaatimustenmukaisuustodistus. /20/

2.7 Tuotteen valvonta ja vastuut

Euroopan unioni edellyttää jäsenmailtaan markkinavalvontaa koskien CE-merkittyjä tuotteita. Jäsenmaiden markkinavalvonnan tehtävä on valvoa, että markkinoilla olevat tuotteet täyttävät CE-merkintävaatimukset. Jäsenmaiden markkinavalvonta poikkeaa toisistaan, johtuen jäsenmaiden kokoeroista ja maa-kohtaisista eroista lainsäädännössä ja viranomaistoiminnassa. Markkinavalvonnan tehtävänä on suorittaa kokeita ja testauksia markkinoilla oleville CE-merkityille tuotteille, mutta kansallisilla viranomaisilla ei ole mahdollisuutta toimia oman maan rajojen ulkopuolella. Kaikkien jäsenmaiden markkinavalvontaelimille on keskeistä, että valvontaan on varattu riittävä määrä resursseja, jotta markkinavalvonta voi toimia Euroopan komission edellyttämällä tavalla. Euroopan komissio on laatinut New legislative framework-päätöksen koskien CE-merkittyjen tuotteiden markkinavalvontaa. /20/

2.7.1 Markkinavalvonta Suomessa

CE-merkinnän käyttöä Suomessa valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES). TUKES:n toiminta perustuu tuotteille asetettujen vaatimusten valvomiin markkinoilla /1/. Tarkoituksena on siis turvata tuotteiden laatu ja valvoa määrättyjen sääntöjen noudattamista. TUKES toimii markkinavalvontaviranomaisena, jolla on oikeus teettää markkinoilla oleville tuotteille tarkastuksia ja testejä, sekä saada tuotetta koskevat valmistusasiakirjat ja muu aineisto haltuunsa. TUKES voi kieltää rakennustuotteiden käytön ja luovutuksen, mikäli tuotteella on CE-merkintä ilman, että tuote täyttää sille asetettuja vaatimuksia. Tällöin tuotteel-

le tulee hoitaa kaikki puuttuvat edellytykset kuntoon, jotta tuotetta voidaan taas käyttää. Mikäli CE-merkinnän käyttö jatkuu edelleen ilman, että tuote täyttää sille asetettuja vaatimuksia, voidaan tuotteelle asettaa pysyvä kielto käyttöön ja luovuttamiseen. Samat säännökset koskevat myös tuotteiden valmistajia ja maahantuojia. Lähtökohtana TUKES:n markkinavalvontatoiminnalle on, että valmistaja tai maahantuoja täyttää puuttuvat vaatimukset./9/

2.7.2 Valmistajan ja maahantuojan vastuut

Rakennustuotteiden kotimainen valmistaja tai maahantuoja vastaa siitä, että markkinoille toimitettujen CE-merkittyjen tuotteiden vaatimustenmukaisuudet ovat kunnossa. Valmistaja tai maahantuoja vastaa siitä, että tuote täyttää sille asetetut harmonisen standardin tai teknillisen hyväksynnän. Samalla vastuu tuotteen valmistuksen jatkuvasta valvonnasta ja laadunvalvonnan aineiston dokumentoinnista on valmistajalla. Myös tekniset arviointilaitokset valvovat, että tuotteet täyttävät niille asetetut vaatimukset (ETA, hEN) /9/. Valmistaja on velvollinen toimitamaan CE-merkinnän suoritustasoilmoituksen kirjallisena tai sähköpostilla tuotteen tilaajalle tai rakennusviranomaiselle, jos suoritustasoilmoitusta pyydetään. Muussa tapauksessa suoritustasoilmoituksen on löydyttävä valmistajan kotisivuilta.

2.7.3 CE-merkin väärinkäyttö

CE-merkin käytöstä väärin perustein seuraa sakkorangaistus, jos käyttö on tahallista tai törkeää huolimattomuutta. Sakkorangaistuksesta säädetään laissa 19.3.2010/187. CE-merkintärikkomusta käsitellään lain 3§ mukaan seuraavasti: ”joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta,

- 1) kiinnittää CE-merkinnän, vaikka ei ole tuotteen valmistaja eikä hänen valtuuttamansa,
- 2) kiinnittää CE-merkinnän sellaiseen tuotteeseen, johon sen kiinnittämisestä ei säädetä yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännössä,

3) tuotteen valmistajana kiinnittää tai kiinnityttää CE-merkinnän tuotteeseen, joka ei ole CE-merkinnän kiinnittämistä koskevassa yhteisön lainsäädännössä säädettyjen vaatimusten mukainen taikka

4) kiinnittää CE-merkittyyn tuotteeseen merkkejä, merkintöjä tai kirjoituksia, jotka voivat johtaa harhaan CE-merkinnän tarkoituksen tai graafisen esitystavan suhteen, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta tai teko ole vähäinen, CE-merkintärikkomuksesta sakkoon.” /11/

2.8 AoC-luokat (AVPC-luokat)

AoC-luokkien avulla arvioidaan ja varmennetaan suoritustason pysyvyyttä. AoC-luokkia ovat seuraavat luokat: 4, 3, 2+, 1 ja 1+. Luokkien avulla selviää, kuinka paljon ilmoitettu laitos osallistuu tuotteen ominaisuuksien ja valmistuksen laadunvalvonnan varmentamiseen. Luokissa 4 ja 3 ei tarvita ulkopuolista jatkuvaa laadunvalvontaa, vaan valmistaja itse vakuuttaa tuotteiden olevan standardin mukaiset /10/. Alla olevassa taulukossa (**Kuvio 3.**) vaatimustenmukaisuudet ovat osoitettu luokittain ja seuraavassa taulukossa (**Kuvio 4.**) on esitetty suoritustason pysyvyyden arviointi ja varmentaminen.

VAATIMUSTENMUKAISUUDEN OSOITTAMISMENETTELYT		AC1+	AC1	AC2+	AC3	AC4
Valmistaja, maahantuoja tai jakelija	Vaatimustenmukaisuusvakuutus			X	X	X
	Tuotteen alkutyypitestausta			X		X
	Tehtaan sisäinen laadunvalvonta	X	X	X	X	X
	Tehtaalta otettujen näytteiden testaus	X	X	X		
Ilmoitettu laitos	Vaatimustenmukaisuustodistus	V	V			
	Tehtaan sisäisen laadunvalvonnan todistus			T		
	Tuotteen alkutyypitestausta	L	L		L	
	Tehtaan ja sen sisäisen laadunvalvonnan alkutarkastus	V/T	V/T	V/T		
	Tehtaan sisäisen laadunvalvonnan jatkuva valvonta, arviointi ja hyväksyminen	V	V	V		
	Tehtaalta, markkinoilta tai rakennuspaikalta otettujen pistokoenäytteiden testaus	L				
X = Valmistaja, maahantuoja tai jakelija, V = Varmentamiselin, T = Tarkastuslaitos, L = Testauslaboratorio						

Kuvio 3. AoC-luokkien vaatimukset ja varmentajat. /6/

SUORITUSTASON PYSYVYYDEN ARVIOINTI JA VARMENTAMINEN		AVCP 1+	AVCP 1	AVCP 2+	AVCP 3	AVCP 4
Valmistaja, maahantuoja	Tuotteen perusominaisuuksien suoritustasoilmoitus	X	X	X	X	X
	Alkuteistus			X		X
	Tehtaan sisäinen laadunvalvonta	X	X	X	X	X
	Tehtaalta otettujen näytteiden testaus	X	X	X		
Ilmoitettu laitos	Tuotteen suoritustason pysyvyyden varmentamistodistus	TS	TS			
	Tehtaan sisäisen laadunvalvonnan varmentamistodistus			LS		
	Alkuteistus	TS	TS		TL	
	Tehtaan ja sen sisäisen laadunvalvonnan alkutarkastus	TS	TS	LS		
	Tehtaan sisäisen laadunvalvonnan jatkuva valvonta, arviointi ja hyväksyminen	TS	TS	LS		
Näytteiden pistokoetustus	TS					
X = Valmistaja tai maahantuoja, TS = Tuotesertifiointilaitos, LS = Laadunvalvonnan sertifiointilaitos, TL = Testauslaboratorio						

Kuvio 4. Suoritustason pysyvyyden arviointi ja varmentaminen./6/

Esimerkkejä AoC-luokkiin kuuluvista rakennustuotteista:

”Luokka 1+

- Sementti
- Raudoitusteräs

Luokka 1

- Palohälytys- ja sammutuslaitteet
- Palokatkot
- Liimapuu ja kertopuu

Luokka 2+

- Betonielementit
- Rakennuspuu
- Savupiiput

- Teräsrakenteet

Luokka 3

- Lämmöneristeet
- Tulisijat

Luokka 4

- Lattiapinnoitteet
- Tapetit
- Saniteettituotteet” /14, 24/

2.9 Rakennustuotteiden CE-merkintä

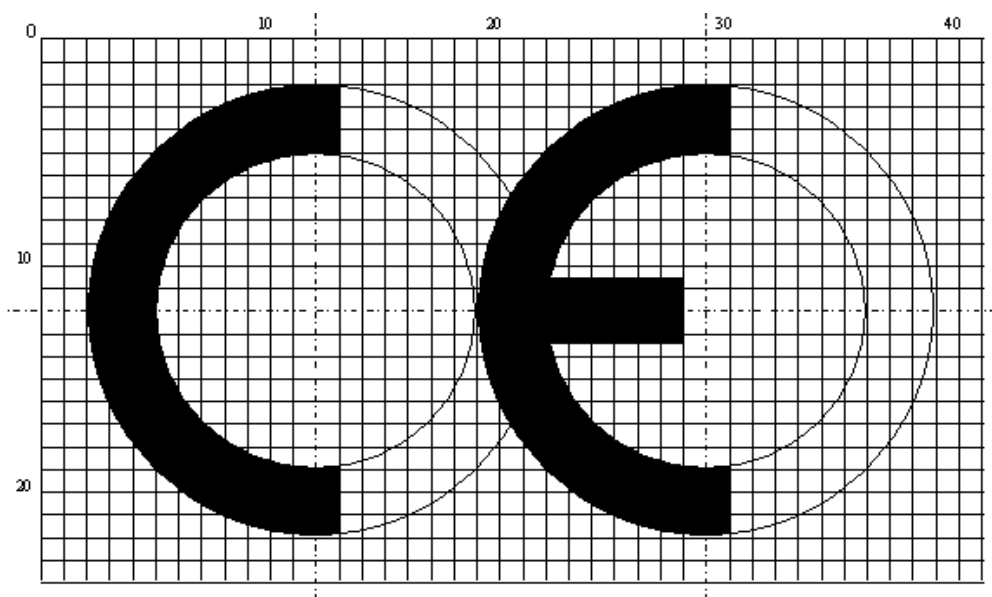
Rakennustuotteet tarvitsevat CE-merkinnän, jos ne ovat kiinteänä osana rakennusta. CE-merkintä tulee pakolliseksi rakennustuotteissa 1.7.2013. Rakennustuotteiden CE-merkintä poikkeaa muiden alojen CE-merkinnöistä, koska CE-merkki itsessään ei riitä vielä tuotteelle asetettujen määräysten täyttymiseen. Vastuu rakennustuotteiden CE-merkintätietojen viranomaisten asettamien vähimmäisvaatimustasojen täyttymisestä jää rakennustuotteiden käyttäjälle./3/ CE-merkintä ei välttämättä täytä maakohtaisia rakentamismääräyksiä, joten CE-merkittyjen tuotteiden käyttäminen edellyttää myös sitä, että niiden käyttö on sallittua myös kansallisissa viranomaismääräyksissä./2/

2.10 Poikkeukset rakennustuotteiden CE-merkinnässä

Poikkeuksena ovat kuitenkin tuotteet, joita ei ole valmistettu sarjavalmisteisena tuotantona, vaan kohdekohtaisena tilaustyönä. Tuotteille tai kokonaisuuksille, jotka valmistetaan paikan päällä, ei tarvitse CE-merkintää, vaan niistä vastaa tuotteen valmistaja. Myöskään historiallisten kohteiden rakennustuotteissa ei tarvitse olla CE-merkintää, jos tuote on valmistettu perinteisellä tavalla. /2/

3 CE-MERKKI

CE-lyhenne tulee ranskan kielen sanoista Conformité Européenne. CE-merkille on asetettu määräyksiä sen koosta ja sijoittamisesta tuotteeseen. CE-merkin täytyy olla vähintään 5mm korkea, jos sille ei ole asetettu erityisvaatimuksia. CE-merkin koon muuttamisessa on noudatettava alla olevan graafisen esityksen (**Kuvio 5.**) mittasuhteita. /4, 107/

Kuvio 5. CE-merkinnän graafinen esitys. /12/

3.1 CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteeseen

CE-merkintä voidaan kiinnittää tuotteeseen, kun tuote täyttää sille direktiivissä asetetut vaatimukset ja vaatimuksenmukaisuuden arviointimenettely on saatu päätökseen. Pääperiaatteena CE-merkinnälle on, että sen oltava sijoitettuna tuotteeseen niin, että se voidaan lukea helposti, se on kiinnitettynä pysyvästi ja näkyvästi. Merkin kiinnittämisestä tuotteeseen vastaa tuotteen valmistaja. Tuotteen valmistaja voi valita yhteisöön sijoittuneen valtuutetun edustajan toimimaan nimissään. Myös poikkeustapauksissa tuotteen markkinoille vievän henkilön voidaan

katsoa olevan velvollinen vastaamaan valmistajalle kuuluvista tehtävistä /4, 12/. Jos tuote ei ole kotimainen, vastaa maahantuojasta siitä, että tuote täyttää sille asetetut vaatimukset ja maahantuojan vastuulla on myös CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteeseen. /4, 23/

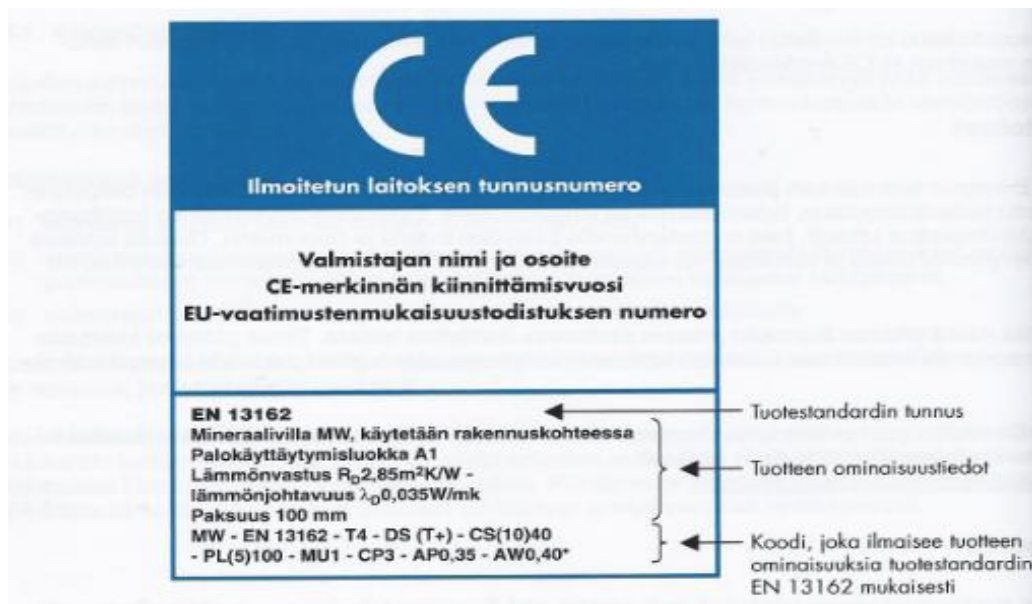
CE-merkintä kiinnitetään tuotteeseen tai tuotteen arvokilpeen. Merkintä voidaan myös kiinnittää tuotteen pakkaukseen tai saateasiakirjoihin jos,

- CE-merkinnän tuotteeseen kiinnittäminen ei onnistu kohtuullisten teknisten tai taloudellisten olosuhteiden vallitessa,
- CE-merkintää ei voida kiinnittää siten, että se täyttää sille asetetun vähimmäiskoon,
- CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteeseen on mahdotonta.

Merkintää ei voida jättää kiinnittämättä tuotteeseen tai arvokilpeen ulkonäöllisistä syistä./4, 12-13/

CE-merkinnälle on asetettu näkyvyysvaatimus, joten merkinnän on oltava kaikkien osapuolten nähtävissä, merkintä täyttää vähimmäiskokovaatimuksen ja merkintä on kiinnitettävä tuotteeseen siten, että sen poistamisesta jää jälki tuotteeseen. /4, 13/

CE-merkintään on liitetty ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, jos ilmoitettu laitos osallistuu tuotteen tuotantovaiheeseen. Jos tuotteen tuotantovaiheeseen osallistuu myös jokin toinen laitos, niin sen tunnusnumero ilmoitetaan CE-merkinnässä. Tuotteet eivät tarvitse CE-merkintään tunnusnumeroa, jos ilmoitettu laitos ei osallistu tuotantovaiheeseen /4, 13/. Alla on kuva CE-merkinnästä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumerosta (**Kuvio 6.**). Ilmoitetun laitoksen tunnusnumero on mainittu heti CE-merkin alapuolella.

Kuvio 6. Tunnusnumeron esittäminen CE-merkinnässä. /4, 22/

3.2 CE-merkitty tuote

Tuotteissa olevat muut CE-merkintää vastaavat vaatimustenmukaisuusmerkinnät korvataan CE-merkinnällä. Vanhat merkinnät korvataan tuotteista CE-merkinnällä, jotta tuotteet täyttävät vertailukelpoisuuden muiden tuotteiden kanssa. /4, 15/

”Tuotteessa voi olla muita merkintöjä tai merkkejä sillä edellytyksellä, että

- Niillä on eri tarkoitus kuin CE-merkinnällä
- Niitä ei todennäköisesti voida sekoittaa CE-merkinnän kanssa, ja
- Ne eivät heikennä CE-merkinnän luettavuutta.” /4, 15/

4 VAPAAEHTOISET SERTIFIOINTI MENETELMÄT

Viranomaiset eivät vaadi vapaaehtoisia sertifiointimenettelyjä, vaan päätöksen sertifiointista tekee tuotteen valmistaja tai maahantuoja. Vapaaehtoinen sertifiointimenetelmä voi tulla silloin kyseeseen, kun tuoteryhmälle ei ole laadittu tai ei laadita tuotestandardia tai valmistaja ei halua hakea tuotteelle ETA:n hyväksyntää.

4.1 VTT tuotesertifikaatti

VTT-tuotesertifikaatin myöntää VTT Expert services Oy. VTT on Eurooppalaisen järjestön UEAtc:n (European Union of Agreement) jäsen. VTT on myös WFTAO:n (World Federation of Technical Assessment Organizations) jäsen. Järjestöjen menettelyissä yhdessä maassa tehty sertifiointi hyväksytään muissa jäsenmaissa. /15/

VTT-tuotesertifikaattia käytetään tuotteen tai tuoteryhmän ominaisuuksien ja vaatimusten todentamiseen. Sertifikaatissa voidaan ilmoittaa, millä edellytyksillä, kuinka asennettuna ja käytettynä tuotteen ominaisuudet säilyvät ja vaatimukset täyttyvät. /15/

Tuotteille on esitetty standardeissa ja sertifiointiperusteissa vaatimukset, joiden mukaan tuotteelle voidaan myöntää VTT-tuotesertifikaatti. VTT-tuotesertifikaattia käytetään usein uusien ja innovatiivisten tuotteiden laadun ja ominaisuuksien varmentamiseen silloin, kun tuotteella ei ole standardeissa asetettuja vaatimuksia tai valmistaja haluaa tuoda esille tuotteen lisäominaisuuksia. VTT-tuotesertifikaattia voidaan käyttää myös tukemaan tai täydentämään CE-merkintää. /15/

VTT-sertifikaatti myönnetään silloin, kun tuote täyttää standardeissa ja sertifiointiperusteissa olevat vaatimukset. Vaatimukset testataan tyyppitestauksien ja mahdollisten laskelmien avulla. Tuotteen saatua sertifikaatin, tuotteelle suoritetaan vuosittaisia testauksia ja valmistajan jatkuvaa laadunvalvontaa. /15/

Sertifikaatti myönnetään pitkänä tai lyhyenä. Pitkä sertifikaatti laaditaan yleensä järjestelmätuotteille tai tuoteperheille. Lyhyt sertifikaatti myönnetään, kun tuot-

teen vaatimukset ja ilmoitettavaksi edellytetyjen ominaisuuksien määrä on vähäinen. /16/

Tuotesertifikaatti merkintä kiinnitetään tuotteeseen tai tuotteen pakkaukseen. Merkin kokoa saa muuttaa säilyttämällä merkin mittasuhteen. Tuotesertifikaatti merkissä ilmoitetaan sertifikaatin numero. /17/

Kuvio 7. VTT-tuotesertifikaatti merkki. /17/

4.2 FI-vaatimustenmukaisuusmerkki

FI-vaatimustenmukaisuusmerkki on tuotteen sertifiointimerkki, joka kertoo sen, että tuote täyttää standardin tai viranomaismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset, eli FI-merkityn tuotteen laatu ja turvallisuusominaisuudet ovat testattu ja hyväksytyt. Tyypillisiä tuotteita, joille FI-merkkiä voidaan hakea, ovat betoni-, teräs- ja puutuotteet. /18/

FI-vaatimustenmukaisuusmerkin saaminen edellyttää tuotteelle tehtäviä alkutarkastus-, tuotteen alkutestaus- ja tuotteen varmentamistoimenpiteitä. Sertifiointin voimassaolo edellyttää myös jatkossa jatkuvaa laadunvalvontaa ja tuotantolaitoksessa tehtäviä tarkastuskäyntejä. /18/

Viranomaismääräykset voivat edellyttää tuotteelta sertifiointin, mutta useiden tuotteiden kohdalla sertifiointin hankkiminen on vapaaehtoista. Vapaaehtoinen sertifiointi tuotteelle hyödyttää kaupassa kaikkia osapuolia, koska sertifiointin avulla vältetään usein kalliit ja vaikeat rakennuspaikkakohtaiset kokeet. FI-merkintää voidaan käyttää CE-merkinnän tukena tai täydennyksenä. /18/

FI-vaatimustenmukaisuusmerkinnän tuotteelle myöntää Inspecta Sertifiointi Oy. FI-merkintä sijoitetaan joko tuotteeseen, pakkaukseen tai kuormakirjoihin. Alla on kuva FI-merkinnästä (**Kuvio 8.**).

Kuvio 8. FI-vaatimustenmukaisuusmerkki. /19/

Esimerkkejä tuotteista, joille voidaan hakea FI-vaatimustenmukaisuusmerkintä:

- Valmisbetoni
- Betonielementit
- Jännitetyt betonielementit
- Tiilet, harkot ja laastit
- Naulalevyristikot
- Liimapuupalkit
- Paineekyllästetty puu
- Rakennesahatavara
- Ikkunat
- Teräsrakenteet
- Betoniteräkset /19/.

5 CE-MERKITYJEN RAKENNUSTUOTTEIDEN VAIKUTUKSET RAKENNUSHANKKEEN ERI VAIHEISSA

CE-merkinnän muuttuminen pakolliseksi rakennustuotteissa 1.7.2013 vaikuttaa koko rakennushankkeeseen.

5.1 Rakennussuunnittelu

Rakennussuunnitteluvaiheessa määritetään ja mitoitetaan rakenne. Näiden tietojen avulla valitaan tuote, jonka CE-merkinnässä ilmoitetut tekniset tiedot täyttävät rakenteelta vaaditut mitoitusarvot /14, 6/. Rakennussuunnittelijan tehtäviin kuuluu varmistaa se, että käytössä olevat tuotteet täyttävät rakennuspaikkakohtaiset vaatimukset ja määräykset, sillä CE-merkintä tuotteessa ilmoittaa vain sen, että tuote täyttää sille asetut vaatimukset /14, 10/. Esimerkiksi lämmöneristeiden CE-merkintä ei riitä vielä täyttämään palosuojausominaisuuksia. Tässä tapauksessa tarvitaan lisätietoa palosuojausominaisuuksista, jotta saadaan varmuus tuotteen soveltumisesta haluttuun kohteeseen. /14, 6/

Kantavien CE-merkittyjen rakennustuotteiden kohdalla, vastaavan rakennesuunnittelijan vastuu ja tehtävät eivät muutu. Vastaavalla rakennesuunnittelijalla tulee olla kaikkien CE-merkittyjen kantavien rakenteiden mitoituslaskelmat ja asiakirjat, joita rakennuskohteessa käytetään. /14, 19/

Rakennesuunnittelussa CE-merkittyjen kantavien rakennustuotteiden CE-merkintä voidaan ilmoittaa neljällä eri tavalla (1,2,3a ja 3b). Tavat poikkeavat toisistaan siinä, miten rakennustuotteen kantokyky on ilmoitettu ja sisältykö mitoitus CE-merkintään. /14, 17/

Menetelmä 1:

- Rakennustuotteen valmistaja ei tiedä tuotteen käyttökohdetta.
- CE-merkinnässä ilmoitetaan kohdemaassa hyväksytyllä menetelmällä materiaaliominaisuuksien arvot ja rakennustuotteen mittatiedot.

- CE-merkinnässä ei ilmoiteta tuotteen mitoitusarvoja, vaan rakennesuunnittelijan on mitoitettava tuotteen kantavuus CE-merkinnästä saatavien lähtötietojen avulla. /14, 18/

Menetelmä 2:

- Rakennustuotteen valmistaja ei tiedä tuotteen käyttökohdetta.
- CE-merkinnässä ilmoitetaan tuotteen kantokyky EN-eurokoodien ja kansallisten parametrien avulla. Lisäksi merkinnässä on ilmoitettu rakennustuotteen mittatiedot ja materiaalinominaisuudet.
- Rakennesuunnittelija mitoittaa tuotteen kestävyuden CE-merkinnästä saatavien tietojen perusteella. /14, 18/

Menetelmä 3a:

- Rakennustuotteen valmistaminen tapahtuu tilaajalta saatujen valmistusasiakirjojen mukaan.
- Tuotteen mitoituksessa käytetään kohdemaassa hyväksytyjä mitoitusmenetelmiä.
- Tuotteen mitoituksen tekee rakennesuunnittelija. /14, 18/

Menetelmä 3b:

- Rakennustuote on suunniteltu ja valmistettu kohdekohtaisesti.
- CE-merkinnässä ilmoitetaan, että tuote on mitoitettu sille tuleville kuormille rakennuskohteessa.
- Mitoituksessa käytetään eurooppalaisia mitoitusmenetelmiä harmonisoidun tuotestandardin mukaisesti.
- CE-merkintään kuuluu tuotteen mitoitus. /14, 18/

CE-merkinnässä ei ilmoiteta sitä, että mihin menetelmäryhmään rakennustuote kuuluu.

5.2 Hankintasuunnittelu

Rakennustuotteiden hankintasuunnittelu helpottuu CE-merkinnän tullessa pakolliseksi, koska rakennustuotteiden vertailusta tulee helpompaa, kun tuotteet täyttävät samat CE-merkinnän edellyttämät ominaisuudet ja tästä syystä myös tuotteiden kilpailuttaminen on tehokkaampaa. Hankintasuunnittelussa on varmistettava, että rakennustuote täyttää CE-merkinnän ohella tuotteelle asetetut kohdekohtaiset viranomaisvaatimukset. Ulkomailta ostettavasta rakennustuotteesta on hyvä pyytää tuotteen valmistajaa lähettämään kaikki tuotetta koskevat asiakirjat, joita tarvitaan tuotteen soveltavuuden varmentamiseen. /20/

Hankintoja tehtäessä ulkomailta vastaa rakennusliike maahantuojalle kuuluvista vastuista. Eli tuotteen vaatimustenmukaisuus on osoitettava. /14, 15/

5.3 Työmaavaihe

Työmaalle kuuluu käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuuden varmistaminen ennen tuotteiden käyttöä. CE-merkintä ei vaikuta tuotteen kuljettamiseen, käyttämiseen tai käsittelyyn työmaalla. Rakennustuotteesta pitää löytyä asianmukainen CE-merkintä ja suoritustasoilmoitus (DoP), näiden avulla varmennetaan tuotteen kelpoisuus. Suoritustasoilmoituksessa kerrotaan tuotteen keskeiset ominaisuudet ja ilmoitus on toimitettava asiakkaalle asiakirjana. Puutteellisen CE-merkinnän tai asiakirjat omaavan rakennustuotteen ostamista tai käyttämistä on vältettävä, kunnes tuotteen CE-merkintä ja asiakirjat ovat kunnossa. Työmaalla havaittaessa tuotteessa puutteellinen CE-merkintä, on siitä tehtävä ilmoitus rakennusviranomaisille. /20/

Jos rakennustuote toimitetaan työmaalle ennen 1.7.2013, niin tuotteelta ei vaadita CE-merkintää. Tai jos rakennustuote on jakelijan varastossa ennen 1.7.2013, niin se voidaan käyttää ilman CE-merkintää. /20/

6 CASE LUJATALO OY

Opinnäytetyön tilaajana on Lujatalo Oy. Sain mahdollisuuden tehdä opinnäytetyön Lujatalolle ja työlle valittiin ajankohtainen aihe, CE-merkintää koskevan ohjekirjan laatiminen rakennustyömaille.

6.1 Lähtökohta työlle

Lähtökohta työlle on CE-merkinnän muuttuminen pakolliseksi rakennustuotteissa 1.7.2013. Työn tarkoituksena on saada aikaan selkeä ohje, joka huomioi CE-merkinnän rakennustuotteiden käsittelyssä, varastoinnissa ja hankinnassa. Ohjeen avulla pyritään lisäämään CE-merkinnän tuntemusta ja ennalta ehkäistä mahdollisia ongelmatilanteita.

6.2 Ohjekirjan sisältö ja rakenne

Lujatalo Oy:n toivomus oli, että ohjekirja on selkeä ja helppolukuinen, joten siihen kiinnitettiin huomiota otsikoinnissa ja tekemällä ohjeesta selkeä, jättämällä ylimääräinen teoria käyttöohjeesta pois.

Työn ensimmäisessä kappaleessa käsitellään CE-merkintää yleisesti. Kappaleessa tuodaan esille se, mikä CE-merkinnän tarkoitus on, kuinka CE-merkinnän saa tuotteelle (hEN, ETA), CE-merkinnän vaikutusta rakentamismääräyksiin ja mistä CE-merkinnän löytää.

Toisessa kappaleessa käsitellään rakennustuotteen CE-merkintää ja CE-merkinnän osia. Rakennustuotteeseen tai pakkaukseen kiinnitettävästä CE-merkinnästä on malliesimerkki, jossa kerrotaan merkinnän rakenne. Kappale pitää sisällään myös malliesimerkin suoritustasoilmoituksesta, joka on osa rakennustuotteen CE-merkintää.

Kolmannessa kappaleessa on ohjeet siitä, kuinka tarkistetaan se, että voidaanko rakennustuotteelle soveltaa harmonisoitua tuotestandardia. Jos tuotteelle voidaan soveltaa harmonisoitua tuotestandardia, niin tuotteella on oltava CE-merkintä, kun CE-merkintää koskeva siirtymäaika on umpeutunut.

Neljännessä kappaleessa esitellään lyhyesti poikkeuksia, jolloin CE-merkintää ei tuotteessa tarvita ja annetaan ohjeet siihen kuinka CE-merkitsemättömän tuotteen kanssa toimitaan.

Viidennessä kappaleessa esitellään CE-merkintää täydentäviä muita merkintöjä (VTT tuotesertifikaatti, FI-vaatimustenmukaisuusmerkki).

Kappaleet kuusi ja seitsemän ovat ohjekirjan tärkeimmät kappaleet, niissä annetaan ohjeet CE-merkittyjen rakennustuotteiden käyttämiseen ja hankkimiseen.

Kahdeksannessa kappaleessa kerrotaan CE-merkintään liittyvästä viranomaisvalvonnasta, eli Tukes:n suorittamasta CE-merkittyjen tuotteiden markkinavalvonnasta ja rakennusvalvonnan asettamista vaatimuksista CE-merkityille rakennustuotteille.

Yhdeksännessä kappaleessa esitetään lyhyesti rakennustuotteen siirtymäaika.

Kymmenennessä kappaleessa on CE-merkintään liittyvää sanastoa.

7 YHTEENVETO

Rakennusalalla koetaan muutoksia, kun CE-merkintä muuttuu pakolliseksi rakennustuotteissa 1.7.2013. CE-merkintöjen hakeminen rakennustuotteille työllistää valmistajia ja CE-merkittyjen rakennustuotteiden käyttäminen aiheuttaa työmaille ja rakennusviranomaisille lisätyötä.

CE-merkinnän tarkoituksena on parantaa rakennustuotteiden liikkuvuutta Euroopan sisämarkkina-alueella ja parantaa myös rakennustuotteiden vertailua hankintavaiheessa. CE-merkintä itsessään ei vielä takaa tuotteen soveltuvuutta kohteessa, vaan tuotteen on täytettävä myös kansalliset viranomais määräykset ja tilaajan asettamat vaatimukset. CE-merkintä vaaditaan rakennustuotteelta, jolle voidaan soveltaa harmonisoitua tuotestandardia. Harmonisoidut tuotestandardit lisääntyvät uusien standardien tullessa valmiiksi, joten CE-merkittyjen rakennustuotteiden määrät kasvavat jatkossa.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia CE-merkittyjen rakennustuotteiden käytöstä selkeä ohjekirja rakennustyömaille. Ohjekirjan tarkoituksena on auttaa rakennustyömailta CE-merkinnän käyttöön siirtymisessä. Ohjeen selkeyttämiseksi, otsikointiin oli kiinnitettävä huomiota, jotta ohjeesta tulisi toimiva ja helppokäyttöinen. Ohjeessa kerrotaan CE-merkinnästä yleisesti, neuvotaan työmaalla toimimiseen CE-merkittyjen rakennustuotteiden kanssa, annetaan ohjeita hankintasuunnitteluvaiheeseen ja kerrotaan viranomaistoiminnasta koskien CE-merkintää.

LÄHTEET

- /1/ Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. 27.12.2012. CE-merkintä. Viitattu 16.2.2013. <http://www.tukes.fi/fi/Tietoa-meista/tietoa-TUKESista/>
- /2/ Ympäristöministeriö. Marraskuu 2011. CE-merkintä rakennustuotteisiin 2013 mennessä. Viitattu 17.2.2013. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=133465&lan=fi>
- /3/ Suomen standardisoimisliitto SFS Ry. CE-merkintä. Viitattu 17.2.2013. http://www.sfs.fi/julkaisut_ja_palvelut/standardi_tutuksi/ce-merkinta/
- /4/ Suomen standardisoimisliitto SFS ry. 2010. SFS-käsikirja 133. CE-merkintä perustiedot 2010. 7. painos. Helsinki.
- /5/ hEN helpdesk. CE-merkintä. Viitattu 18.2.2013. <http://henhd.multiedition.fi/www/fi/ce-merkinta/index.php>
- /6/ hEN helpdesk. Varmennus. Viitattu 18.2.2013. <http://henhd.multiedition.fi/www/fi/varmennus/index.php>
- /7/ Ympäristöministeriö. Tuotteen varustaminen CE-merkinnällä. Viitattu 18.2.2013. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=6634&lan=fi>
- /8/ hEN helpdesk. Harmonisoitu tuotestandardi. Viitattu 18.2.2013. http://henhd.multiedition.fi/www/fi/harmonisoitu_tuotestandardi/index.php
- /9/ Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. 8/2007. Rakennustuotteiden CE-merkintä. Viitattu 18.2.2013. <http://www.tukes.fi/tiedostot/rakennustuotteet/ce-esite.pdf>
- /10/ Ympäristöministeriö. CE-merkintä pakolliseksi rakennustuotteille. Viitattu 28.2.2013. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=133708&lan=fi>
- /11/ Turvallisuus- ja kemianvirasto. Laki CE-merkintärikkomuksesta 19.3.2010/187. Viitattu 2.3.2013. <http://www.edilex.fi/tukes/fi/lainsaadanto/20100187?toc=1>
- /12/ Enterprise and Industry. How to reproduce the CE-mark. Viitattu 2.3.2013. <http://ec.europa.eu/enterprise/faq/ce-mark.htm>
- /13/ Ympäristöministeriö. 2004. Rakennustuotteiden CE-merkintä rakennustuotedirektiivin mukaisesti. Viitattu 12.3.2013. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=14004>
- /14/ Suomen rakennusmedia Oy. 2010. CE-merkittyjen rakennustuotteiden oikea käyttö. 1. Painos. Helsinki. Tammerprint.

- /15/ Rakennustuotteiden vapaaehtoiset sertifiointimenettelyt. 2011. Rakennustieto Oy. Ratu-Net palvelu. Ratu T-439. Viitattu 13.3.2013.
<https://www.rakennustieto.fi/index/tuotteet/ratu.html>
- /16/ VTT EXPERT SERVICES OY. Rakennustuotteiden tuotesertifiointipalvelut: VTT tuotesertifikaatti. Viitattu 13.3.2013.
http://www.vttexpertservices.fi/service/certification/product_certification.jsp?lang=fi
- /17/ VTT EXPERT SERVICES OY. Sertifioidun rakennustuotteen tunnistaa VTT-sertifikaattilogosta. Viitattu 13.3.2013.
http://www.vttexpertservices.fi/news/2012_1302_tuotesertifikaattilogo_uutinen.jsp
- /18/ Inspecta. FI-tuotesertifiointi. Viitattu 14.3.2013
<http://www.inspecta.com/fi/Palvelut/Sertifiointi/Tuotesertifiointi/FI-tuotesertifiointi/>
- /19/ FI-merkki. Mistä sen voi löytää. Viitattu 14.3.2013 <http://www.fi-merkki.fi/mista-sen-voi-loytaa/>
- /20/ Rakennusteollisuus. Rakennustuotteiden CE-merkintä ja pakollisuus 1.7.2013 alkaen. Viitattu 7.4.2013. <http://www.rakennusteollisuus.fi/aineistot>
- /21/ hEN Helpdesk. Standardien haku. Viitattu 10.4.2013.
<http://henhd.multiedition.fi/www/fi/haku.php>

LUJATALO OY

CE-merkittyjen rakennustuotteiden käyttö-
ohje

SISÄLLYS

1	CE-MERKKI.....	3
1.1	CE-merkintä.....	3
1.2	CE-merkintä ja rakentamismääräykset	3
1.3	Mistä CE-merkintä löytyy?.....	3
1.4	CE-merkki.....	4
2	RAKENNUSTUOTTEEN CE-MERKINTÄ JA SUORITUSTASOILMOITUS (DOP).....	5
2.1	Rakennustuotteen CE-merkintä	5
2.2	Suoritustasoilmoitus (DoP).....	6
2.3	Varmentamistodistus.....	7
3	RAKENNUSTUOTTEEN HARMONISOIDUN TUOTESTANDARDIN TARKASTAMINEN	8
4	CE-MERKITSEMÄTÖN RAKENNUSTUOTE.....	9
4.1	Poikkeukset rakennustuotteiden CE-merkinnässä	9
4.2	Rakennustuotteen puutteellinen CE-merkintä	9
5	CE-MERKINTÄÄ TÄYDENTÄVÄT MUUT MERKINNÄT.....	10
5.1	VTT tuotesertifikaatti.....	10
5.2	FI-vaatimustenmukaisuusmerkki.....	11
6	TYÖMAAN VASTUUT JA TEHTÄVÄT	12
6.1	Vastuut koskien CE-merkintää	12
6.2	Työmaan tehtävät koskien CE-merkittyä rakennustuotetta	12
7	CE-MERKINNÄN HUOMIOIMINEN HANKINTOJA TEHTÄESSÄ.....	13
7.1	Tuotteen soveltuvuuden varmistaminen hankintavaiheessa	13
7.2	Euroopan sisämarkkina-alueen ulkopuolelta hankittavat CE-merkityt rakennustuotteet.....	13
8	VIRANOMAISVALVONTA KOSKIEN CE-MERKINTÄÄ	14
8.1	Markkinavalvonta	14
8.2	Rakennusvalvonta	14
9	SIIRTYMÄAIKOJA RAKENNUSTUOTTEILLE	15
10	CE-SANASTO	16

1 CE-MERKKI

1.1 CE-merkintä

CE-merkinnät rakennustuotteille tulevat pakolliseksi 1.7.2013. CE-merkinnän tarkoituksena on parantaa tuotteiden liikkuvuutta Euroopan sisämarkkinoilla ja samalla tuotteen valmistaja vakuuttaa tuotteen täyttävän sille asetetut laatuvaatimukset. Rakennustuotteet tarvitsevat CE-merkinnän 1.7.2013 jälkeen, jos ne ovat kiinteänä osana rakennusta.

CE-merkintä myönnetään tuotteelle, joka täyttää sille sovellettavan harmonisoidun tuotestandardin (hEN). Tuotteella on oltava CE-merkintä, jos sille voidaan soveltaa harmonisoitua tuotestandardia. Tuotteiden kanssa, joille ei voida soveltaa harmonisoitua tuotestandardia, käytetään vapaaehtoista eurooppalaista teknistä arviointia (ETA) CE-merkinnän saamiseksi.

CE-merkinnän avulla tuodaan tuotteen ominaisuudet esille yhdenmukaisella tavalla. Eli CE-merkittyjen tuotteiden vertailu on helpompaa.

CE-merkintä vaatii tuotteelta olennaisten teknillistenvaatimusten täyttymistä mm. mekaaninen lujuus, palo- ja käyttöturvallisuus, hygienia, turvallisuus ja ympäristö, meluntorjunta, energiatalous ja lämmöneristys.

1.2 CE-merkintä ja rakentamismääräykset

Rakennustuotteessa oleva CE-merkintä ei vielä takaa sitä, että tuote täyttää kohdekohtaiset rakentamismääräykset. Rakentamismääräykset ovat voimassa normaalisti suunnittelussa ja rakennustuotteiden käytössä.

1.3 Mistä CE-merkintä löytyy?

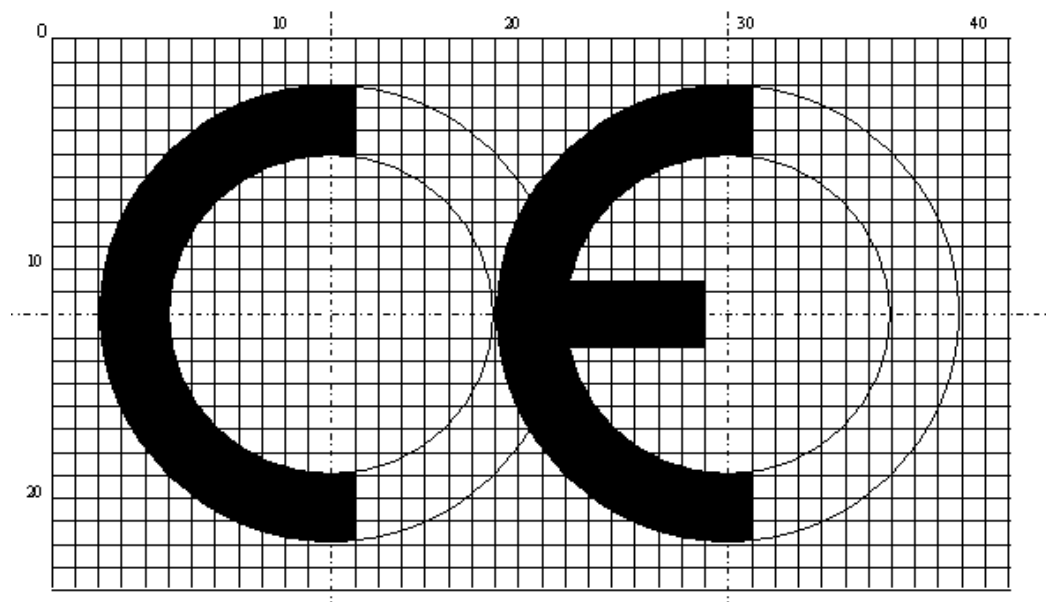
CE-merkintä kiinnitetään tuotteeseen tai sen arvokilpeen. Tuotteesta riippuen se voidaan kiinnittää myös pakkaukseen tai saateasiakirjoihin.

CE-merkinnän kiinnittää aina valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja. CE-merkintä kiinnitetään tuotteeseen pysyvästi ja niin, että se on helposti luettavissa.

1.4 CE-merkki

CE-merkintöjä voi olla erikokoisia, mutta merkinnän kokoa muutettaessa on käytettävä ennalta määrättyä suhdetta.

Alla on esimerkki rakenteeltaan oikeasta CE-merkinnästä:

2 RAKENNUSTUOTTEEN CE-MERKINTÄ JA SUORITUS-TASOILMOITUS (DOP)

CE-merkintä koostuu tuotteen mukana tulevasta CE-merkinnästä ja suoritus-tasoilmoituksesta. Malliesimerkkeinä on käytetty HeN helpdesk:in tekemiä malleja.

2.1 Rakennustuotteen CE-merkintä

Rakennustuotteiden CE-merkintä toimitetaan tuotteen mukana.

Alla on malliesimerkki rakennustuotteen CE-merkinnästä:

<p style="text-align: center;"> 13 NB CPR/2345 </p>	<p style="text-align: center;"><i>CE symboli</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Merkinnän kiinnittämivuoden kaksi viimeistä numeroa</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Ilmoitetun laitoksen tunnusnumero</i></p>
<p style="text-align: center;">Yritys ABC, Katu 1, FI-00110, Helsinki</p> <p style="text-align: center;">001CPR</p>	<p style="text-align: center;"><i>Valmistajan yhteystiedot</i></p> <p style="text-align: center;"><i>DoPin numero</i></p>
<p style="text-align: center;">EN 998-2</p> <p style="text-align: center;">Muurauslaasti M100 ID XYZ</p> <p style="text-align: center;">Aiottu käyttötarkoitus: Muuratut kantavat rakenteet ulko- ja sisäkäyttöön</p> <p>Puristuslujuus M5 Pitkäaikaiskestävyys SFS 7001 testin läpäisy</p> <p>Muut tiedot: www.yritysabc.fi/DoP</p>	<p style="text-align: center;"><i>Harmonisoidun tuotestandardin (hEN) tunnus</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Tuotteen yksilöinti</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Aiottu käyttötarkoitus</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Osa tuotteen ilmoitetuista ominaisuuksista (voidaan esittää koodilla, jos sellainen on esitetty hEN:ssä)</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Valmistajan kotisivun osoite, jossa DoP esitetään</i></p>

2.2 Suoritustasoilmoitus (DoP)

Suoritustasoilmoituksessa kerrotaan tuotteen ilmoitetut ominaisuudet, joita CE-merkintä vaatii. Suoritustasoilmoitukset tuotteille löytyvät valmistajien kotisivuilta. Valmistaja on velvollinen lähettämään suoritustasoilmoituksen myös kirjallisena tai sähköpostilla, sitä pyydettyäessä.

Alla on malliesimerkki suoritustasoilmoituksesta:

Muurauslaastin suoritustasoilmoitus DoP esimerkki

SUORITUSTASOILMOITUS No. 001CPR2013-07-01

1. Tuotetyypin yksilöivä tunnistus:
Muurauslaasti M100
2. Tuotteen yksilöinti:
Muurauslaasti M100
3. Suunniteltu käyttökohde:
Muuratuissa rakenteissa
4. Valmistaja:
Yritys ABC
Katu 1, 00110 Helsinki
Sähköposti: yritysabc@abc.fi
5. Valmistajan virallinen edustaja:
Ei ole
6. AVCP-luokka:
AVCP 2+
7. Yhdenmukaistettuun tuotestandardiin perustuva DoP:
Laadunvalvonnan sertifiointilaitos No. CPR/2345 on suorittanut tehtaan ja sen sisäisen laadunvalvonnan alkutarkastuksen sekä jatkuvaa valvontaa, arviointia ja hyväksymisen ja antanut ilmoitetun laitoksen todistuksen No. 001CPR5678
8. ETAan perustuva DoP:
Ei tarvita perustuu standardiin

9. Ilmoitetut suoritustasot:

Perus-ominaisuudet	Suoritustaso	Yhdenmukaistettu tekninen eritelmä
Puristuslujuus	M5	EN 998-2:2010
Leikkausstartunta (kalkkihiekkatiilelle)	0,35 MPa	
Kloridipitoisuus	NPD	
Palokäyttäytyminen	A1	
Veden imukyky	0,05 kg/(m ² min0,5)	
Vesihöyrynläpäisevyys	μ 15/35	
Lämmönjohtavuus /Tiheys	λ10,dry = 0,83 W/mk (taulukko)	
Pitkäaikaiskestävyys	SFS 7001 Liite 4 testin läpäisy	
Vaarallisten aineiden päästöt	NPD	
Taivutusstartunta 0,16 MPa (kalkkihiekkatiilelle).		
10. Valmistajan edustajan allekirjoitus Paikka ja pvm: ??? Nimi: ???		

Suoritustasoilmoitus koostuu yhdeksästä eri kohdasta ja valmistajan allekirjoituksesta. Suoritustasoilmoituksessa kohdat 1-8 ovat yleisinformaatiota tuotteesta ja kohdassa 9. *Ilmoitetut suoritustasot* on tuotteelle suoritettujen perusominaisuusmittauksen suoritustaso tulokset. Suoritustaso tulos NPD tarkoittaa sitä, ettei tuotteelle ole suoritettu kyseistä mittausta.

2.3 Varmentamistodistus

Varmentamistodistusta tarvitaan rakennustuotteissa, jotka kuuluvat AVPC-luokkiin 2+, 1 ja 1+. Varmentamistodistuksen voi pyytää tuotteen valmistajalta. Varmentamistodistus korvaa EU vaatimustenmukaisuustodistuksen.

3 RAKENNUSTUOTTEEN HARMONISOIDUN TUOTE- STANDARDIN TARKASTAMINEN

Rakennustuotteen kuuluminen harmonisoituun tuotestandardiin, voidaan tarkistaa seuraavalta sivulta: (<http://henhd.multiedition.fi/www/fi/haku.php>).

Hakusanakenttään syötetään haettava tuote ja painetaan hae-painiketta.

The screenshot shows the 'Standardien haku' (Search Standards) page on the HEN Helpdesk. At the top, there is a navigation menu with links for 'CE-merkintä', 'Harmonisoitu tuotestandardi', 'Varmennus', 'Siirtymäajat', 'Oikea käyttö', and 'Käsitteet'. The main heading is 'Standardien haku'. Below the heading, there is a descriptive paragraph: 'Hakutoiminnon avulla voit etsiä valmiita tai valmisteilla olevia harmonisoituja tuotestandardeja ja niihin liittyviä tietoja (mm. soveltamisala, siirtymäajat, standardeihin liittyvät kansalliset soveltamisstandardit). Hakusanana voi käyttää tuotetta kuvaavaa sanaa (esim. tiili, betoni) tai muita standardiin liittyviä tietoja (esim. numero)'. Below this, it states 'Tietokannassa on 421 standardia'. The search form includes four input fields: 'Hakusana:' (text input), 'TC:' (dropdown menu), 'Toimialayhteisö:' (dropdown menu), and 'Standardin numero:' (text input). A green 'Hae' button is located at the bottom left of the form.

Alle tulee kaikki ne standardit, joista kyseinen hakusana löytyy.

Klikkaamalla standardia, saa standardin tiedot esille. Standardin tiedoista löytyy CE-merkintään siirtymisaika. Jos päivämäärä on jo mennyt tulee rakennustuotteella olla CE-merkintä.

Lisätietoja standardeista löytyy SFS verkkokaupasta (<http://sales.sfs.fi/sfs/>).

4 CE-MERKITSEMÄTÖN RAKENNUSTUOTE

4.1 Poikkeukset rakennustuotteiden CE-merkinnässä

CE-merkintää ei edellytetä niiltä rakennustuotteilta, jotka ovat

- Valmistettu rakennuspaikalla.
- Yksittäisiä rakennustuotteita, jotka ovat kohdekohtaisia tilaustöitä.
- Historialliseen korjauskohteeseen perinteiseen tapaan valmistettuja rakennustuotteita.

4.2 Rakennustuotteen puutteellinen CE-merkintä

Rakennustuotteita ei saa käyttää, jos tuotteen CE-merkintä on puutteellinen tai puuttuu kokonaan. Edellä mainituissa tapauksissa on tuotteesta ilmoitettava markkinavalvontaviranomaiselle.

Suomessa CE-merkittyjen tuotteiden käyttöä valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES). TUKES:n toiminnan tarkoituksena on turvata markkinoilla olevien CE-merkittyjen tuotteiden laatu ja valvoa määrättyjen sääntöjen noudattamista.

Tuotteen käyttäjän tulee varmistaa ennen CE-merkitsemättömän rakennustuotteen käyttöä, että kuuluko tuote johonkin harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan, jos kuuluu niin tuotteella on oltava CE-merkintä.

5 CE-MERKINTÄÄ TÄYDENTÄVÄT MUUT MERKINNÄT

CE-merkintää voidaan täydentää muilla merkinnöillä. Muiden merkintöjen käytämisellä tuotteen valmistaja voi ilmoittaa tuotteen muita ominaisuuksia, joita kyseiseltä tuotteelta ei vaadita CE-merkinnässä. Alla on esitelty yleisiä CE-merkintää tukevia merkintöjä.

5.1 VTT tuotesertifikaatti

VTT-tuotesertifikaatin tuotteelle myöntää VTT Expert services Oy. Tuotesertifikaatin avulla tuotteelta vaaditut ominaisuudet tuodaan esille. Tuotesertifikaattimerkintä edellyttää tuotteelle tehtävät vuosittaiset tarkastukset ja testaukset ja lisäksi tuotteen valmistajan jatkuvaa laadunvalvontaa. VTT-tuotesertifikaatin avulla tuotteen valmistaja voi tuoda esille tuotteen lisäominaisuuksia tai tuotesertifikaattia käytetään CE-merkinnän tukemiseen tai täydentämiseen.

VTT-tuotesertifikaatti myönnetään tuotteelle, joka täyttää standardien ja sertifiointiperusteiden asettamat vaatimukset. Merkintä kiinnitetään tuotteeseen tai tuotteen pakkaukseen.

VTT-tuotesertifikaatti on vapaaehtoinen merkintä.

Alla on kuva VTT-tuotesertifikaattimerkinnästä:

Logossa on ilmoitettu tuotteen sertifikaatin numero.

5.2 FI-vaatimustenmukaisuusmerkki

FI-vaatimustenmukaisuusmerkki osoittaa sen, että tuote täyttää sille asetetun tuotestandardin tai viranomaisohjeet ja -määräykset. Tyypillisiä FI-merkittyjä tuotteita ovat betoni, teräs ja puutuotteet.

FI-vaatimustenmukaisuusmerkintää voidaan käyttää myös täydentämään tai tukemaan CE-merkintää. FI-merkintä edellyttää tuotteelta hyväksytyjä laatu- ja turvallisuusominaisuus testejä.

Merkintä sijoitetaan tuotteeseen, tuotteenpakkaukseen tai kuormakirjoihin.

Alla on kuva FI-vaatimustenmukaisuusmerkinnästä:

6 TYÖMAAN VASTUUT JA TEHTÄVÄT

6.1 Vastuut koskien CE-merkintää

Rakennushankkeen vastuut eivät muutu CE-merkittyjen rakennustuotteiden käytön myötä. CE-merkittyjen rakennustuotteiden dokumenttien asianmukaisuus on tarkistettava työmaalla. Rakennustuotteen asianmukaisuus tarkistetaan dokumenttien avulla ennen tuotteen käyttöä.

Työmaalla tarkistetaan, että rakennustuote soveltuu käytettäväksi kohteessa, kun tuotteen CE-merkintä täyttää viranomaisten tuotteelle asettamat vaatimukset ja tuotteen ominaisuudet täyttävät myös mahdolliset tilaajan lisävaatimukset.

Työmaalla käytettävien varastotuotteiden asianmukaiset CE-merkintädokumentit riittävät tuotteen kelpoisuuden osoittamiseen rakennusviranomaiselle. Viranomaisten on myös hyväksyttävä kaikki ne CE-merkityt rakennustuotteet, jotka soveltuvat suunniteltuun tarkoitukseen ja täyttävät rakentamiselle asetetut vaatimukset.

6.2 Työmaan tehtävät koskien CE-merkittyä rakennustuotetta

CE-merkintä ei muuta työmaalla käytettävien CE-merkittyjen rakennustuotteiden kuljetusta, käsittelyä tai käyttöä.

Työmaalla arkistoidaan merkittävimpien tuoteryhmien suoritustasoilmoitukset. CE-merkinnät arkistoidaan niiden tuotteiden osalta, missä merkintää ei ole voitu kiinnittää tuotteeseen tai pakkaukseen, vaan CE-merkintä toimitetaan erillisenä asiakirjana.

7 CE-MERKINNÄN HUOMIOIMINEN HANKINTOJA TEHTÄESSÄ

Rakennustuotteen valmistajan tai myyjän vastuut eivät muutu CE-merkittyjen tuotteiden käytön myötä. CE-merkinnän tullessa pakolliseksi, rakennustuotteiden kilpailuttaminen voidaan hoitaa laajemmin ja tarkemmin, kun kaikilta tuotteen valmistajilta vaaditaan sama vaatimustason täyttyminen, jonka CE-merkinnän saaminen tuotteelle vaatii.

7.1 Tuotteen soveltavuuden varmistaminen hankintavaiheessa

Rakennustuotteiden hankinnassa on huomioitava, ettei CE-merkintä takaa kaikkien tuotteiden soveltuvuutta kohteeseen. Esim. kohdekohtaisten yksilöllisten tuotteiden kohdalla soveltavuus on varmistettava erikseen, eli tuotteen valmistajalta on hankittava kaikki tuotetta koskevat soveltavuuden varmentamiseen tarvittavat asiakirjat.

7.2 Euroopan sisämarkkina-alueen ulkopuolelta hankittavat CE-merkityt rakennustuotteet

Rakennusliikettä koskee maahantuojan velvollisuudet, kun CE-merkityt rakennustuotteet tilataan Euroopan sisämarkkina-alueen ulkopuolelta. Hankintasuunnitteluvaiheessa on syytä pyytää tuotteen valmistajalta kaikki CE-merkintää koskevat asiakirjat ja varmistaa niiden asianmukaisuus. Tuotteen kuljettaminen ja varastointi on hoidettava niin, ettei tuotteen ominaisuudet muutu.

8 VIRANOMAISVALVONTA KOSKIEN CE-MERKINTÄÄ

8.1 Markkinavalvonta

Suomessa markkinavalvonta viranomaisena toimii turvallisuus- ja kemianalanvirasto (Tukes). Tukes:n tehtäviin kuuluu valvoa, että markkinoilla olevat CE-merkityt rakennustuotteet täyttävät niille ilmoitetut suoritustasot ja CE-merkintätiedot ovat asianmukaiset. Tukes voi asettaa rakennustuotteita myynti- ja toimituskieltoon puutteellisten CE-merkintöjen vuoksi.

Rakennustuotteille määrätty myyntikielto, toimituskielto ja palautusmenettelypäätökset löytyvät osoitteesta: <http://marek.tukes.fi/>.

Puutteellisesta CE-merkinnästä on ilmoitettava turvallisuus- ja kemianalanvirastoon.

8.2 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta vaatii, että työmaalla käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuus on selvitetty CE-merkinnän, tyyppihyväksynnän tai varmennetun käytöselosteen perusteella. Muussa tapauksessa tuotteen kelpoisuus selvitetään rakennuspaikkakohtaisilla kokeilla, jotka suorittaa yleensä kolmas osapuoli.

Rakennusviranomaiselle toimitetaan tuotetta koskevat vaatimustenmukaisuusasiakirjat ennen, kuin tuotetta aloitetaan käyttämään rakentamisessa. Asiakirjat esitetään katselmuksen yhteydessä. Rakennusvalvontaviranomaiselle on esitettävä rakennustuotteen kelpoisuutta koskevat laskelmat, suunnitelmat sekä kaikki CE-merkintää koskevat asiakirjat.

Rakennustuotteiden kelpoisuutta osoittavat asiakirjat kannattaa koota yhteen kansioon, ”laatukansioon”. Kansio on osa rakennustyön tarkastusasiakirjaa.

9 SIIRTYMÄAIKOJA RAKENNUSTUOTTEILLE

Siirtymäajat rakennustuotteille on koottu englanniksi Euroopan komission sivustolle. Siirtymäaika koskee niitä rakennustuotteita, joille on jo laadittu harmonisoitu tuotestandardi.

Suurimmaksi osaksi rakennustuotteiden siirtymäajat ovat päättyneet, jolloin CE-merkinnän pakollisuus alkaa 1.7.2013.

Poikkeuksia siirtymäajoissa on esim. teräs- ja alumiinikokoonpanojen siirtymäaika päättyy 1.7.2014.

10 CE-SANASTO/LYHENTEET

CE-merkki	(Ransk. Conformité Européene) Eurooppalainen vaatimustenmukaisuusmerkintä.
CPD	Euroopan Unionin rakennustuotedirektiivi.
DoP	(Declaration of performance) Suoritus-tasoilmoitus.
EN-standardi	Eurooppalainen jäsenvaltioiden hyväksymä standardi.
ETA	(European Technical Approvals) Eurooppalainen tekninen hyväksyntä.
Harmonisoitu tuotestandardi	(hEN) Eurooppalaisen standardisoimisjärjestön CEN:in laatima CE-merkintään johtava tuotestandardi.
Hyväksyntä laitos	Jäsenmaan nimeämä laitos, joka myöntää eurooppalaisia teknillisiä hyväksyntöjä (Suomessa VTT Expert Services Oy).
Ilmoitettu laitos	Ilmoitetut laitokset ovat valtuutettuja suorittamaan varmentamis-, tarkastus- tai testaus-tehtäviä, joita CE-merkintä edellyttää
ITT	Rakennustuotedirektiivin mukainen alkutyypitestausta.